

چهارشنبه سوری یا به عبارت بهتر چهارشنبه سوزی

یکی از آئین های دیرینه ی ایرانیان چهارشنبه سوری است. ایرانیان آخرین سه شنبه سال خورشیدی را با بر افروختن آتش و پریدن از روی آن به استقبال نوروز می روند. چهارشنبه سوری، یک جشن بهاری است که پیش از رسیدن نوروز برگزار می شود.

یک مراسم آتش بازی و اولین مشکلی که به ذهن هر کسی می رسد سوختگی است. اما سوختگی در اثر آتش بوته های خشک نیست. بلکه مشکلات چهارشنبه سوری این روزها که از انواع مواد محترقه استفاده می شود به این آسانی ها قابل بهبودی نیست. طبق آمار در چهارشنبه سوری سال ۱۳۹۳ بیش از ۲۵۰۲ نفر دچار مصدومیت شده که از این تعداد ۳۰ نفر دچار معلولیت و ۱۰ نفر فوت شده اند.

هرگونه بی توجهی به نکات ایمنی و سهل انگاری در برپایی مراسم چهارشنبه سوری می تواند زیان های جانی و مالی سنگین و غیر قابل جبرانی را در پی داشته باشد. حادثه ممکن است برای هرکسی پیش آید. در برخی حوادث افرادی کشته شده یا مصدوم به شدت آسیب می بینند. اما با رعایت موارد ذیل می توان از بروز اغلب حوادث چهارشنبه سوری جلوگیری کرد.

اصول و روشهای پیشگیری و به حداقل رساندن مصدومیت ها

- وجود یک کپسول آتش نشانی پودری یا در صورت امکان یک شیلنگ آب و جعبه کمک های اولیه در حوالی محوطه هایی که در آن آتش روشن کرده اید، ضروری است تا در صورت لزوم، بتوان از آن استفاده نمود.
- قبل از ترک محل آتش را خاموش کنید.
- از تهیه ، ساخت و نگهداری وسایل آتش بازی، ترقه ها در منزل و محل کار پرهیز کنید
- از آتش بازی در مجاورت وسایل نقلیه ای که حامل بنزین و مواد سوختنی هستند، اکیداً پرهیزید .
- هیچگاه از الکل و بنزین برای آتش گیری مواد استفاده نکنید.
- از پرتاب موارد آتش زا بر روی شاخه های درختان، پشت بام و بالکن منازل که از عوامل عمده بروز آتش سوزی است، خودداری کنید.

- در صورت بروز هرگونه حریق یا حادثه ای، ضمن حفظ خونسردی، در اسرع وقت با سازمان آتش نشانی شماره ۱۲۵ تماس بگیرید و نوع حادثه و نشانی دقیق محل حادثه را اطلاع دهید.
- از انداختن ظروف تحت فشار (کپسول گاز، آمپول و انواع قوطی اسپری ها و حشره کش ها) به درون آتش اکیداً خودداری کنید؛ چرا که این ظروف به علت دارا بودن خاصیت انفجاری، ممکن است ذرات را به سمت خودتان پرتاب کنند و به شما آسیب برسانند.
- از آتش زدن لاستیک، هیزم و کارتن خالی در واحدهای مسکونی یا کوچه و خیابان خودداری کنید؛ چرا که در چنین شرایطی، با تشدید آلودگی هوا، خود و اطرافیانتان را در معرض آسیبهای تنفسی قرار می دهید.
- هرگز مواد منفجره و محترقه را به طرف افراد دیگر پرتاب نکنید.
- به هیچ عنوان، مواد منفجره را در ظروف شیشه ای یا فلزی قرار ندهید چون در صورت انفجار، ذرات شیشه یا فلز، به اطراف پرتاب شده و باعث آسیب های شدید خواهند شد.
- هرگز آتش را در مجاورت پستهای برق یا ایستگاه های تقلیل فشار گاز، پمپ بنزین و پارکینگ های عمومی بر پا نکنید.
- ترقه بازی و فشفشه اگرچه ظاهراً بی خطرند، ولی اگر به نقاط خاصی از بدن (به ویژه صورت) اصابت کنند، باعث آسیب دیدگی های شدید (و گاهی غیرقابل برگشت) می شوند.
- اگر دچار سوختگی شدید، از دویدن خودداری کنید و بلافاصله بر روی زمین بغلتید. یادتان باشد که پتو وسیله مناسبی برای خاموش کردن فردی که لباسش آتش گرفته است می باشد. هرگز از کپسول آتش نشانی برای خاموش کردن مصدومی که آتش گرفته، استفاده نکنید.
- در صورت نگهداری مواد آتش بازی، حتی کم خطر حتماً آن را در جای خشک و خنک نگهداری کنید.
- مواد آتش بازی (محترقه و انفجاری) را از محل های مجاز و مطمئن خریداری کنید. این مواد را از دست فروش ها تهیه نکنید.
- صاحبان فروشگاه های مواد شیمیایی و رنگ فروشی ها از فروش هر گونه مواد آتش زا و مواد شیمیایی به کودکان و نوجوانان جداً خودداری نمایند.
- مراقب رفتارهای خطرناک و ناهنجار بوده و در صورت لزوم مراتب را به واحدهای گشتی نیروی انتظامی و یا پلیس ۱۱۰ اطلاع دهید.
- برای نگهداری از مواد منفجره و محترقه، آن را به طور ایمن در یک جعبه و دور از سایر مواد آتش گیر یا گرما و الکتریسته قرار دهید.
- هیچگاه ماده محترقه و منفجره ای که یک بار استفاده شده است را مجدداً استفاده نکنید.
- نگهداری مواد محترقه غیر استاندارد از قبیل اکلیل و سرنج، زرنیخ و کلرات غیر مجاز و برخلاف قوانین بوده و در صورت بروز حادثه می تواند خسارات جبران ناپذیری برای خود و دیگران به همراه داشته باشد.
- با رعایت حقوق شهروندی از پرتاب نارنجک و مواد محترقه به ساختمان ها که موجب آسیب رساندن و بدمنظر کردن آنها و سیمای شهر می گردد، خودداری نمایید.
- از پارک اتومبیل در کوچه ها و معابر تنگ خودداری کنیم چرا که وسایل نقلیه حامل بنزین و مواد سوختی هستند و آتش بازی در نزدیکی آنها در صورت کمترین نشت و حتی در شرایط عادی این وسایل را مبدل به بمبی می گرداند که چاشنی انفجار آن کشیده شده است.
- در موقع پریدن از روی آتش از لباسهای بلند و گشاد و از نوع سریع الاشتعال استفاده ننمایید.

- در صورت داشتن مواد محترقه و انفجاری و تمایل به ایجاد آتش حتماً از آن در بیرون محوطه خانه دور از محل مسکونی و جایی که علف های خشک و درختان موجود نیستند استفاده کنیم .
- زنان باردار و افراد مسن و بیماران قلبی بهتر است در این زمان به جز موارد ضروری از منزل خارج نشوند .
- از طبقات بالا یا پشت بام اقدام به پرتاب نارنجک، فشفشه یا ترقه به سمت خیابان نکنید . این کار ۳ خطر در پی دارد
 ۱. گیر کردن این مواد به درختان کوچه و آتش گرفتن درختان
 ۲. برخورد آنها با سیم های برق و خطرات جانبی آن
 ۳. برخورد آن ها با عابران پیاده
- تماشاچیان (ناظرین بی گناه) و پرسنل ارائه دهنده خدمات (پرسنل نیروی انتظامی، شهرداری، آتش نشانی، اورژانس) معمولاً در خطر اصابت ترکش های ترقه ها و مواد منفجره هستند، سعی کنید با حفظ فاصله مناسب از محدوده خطر، در تیررس این ترکش ها نباشید و از نزدیک شدن به افرادی که مسائل ایمنی را رعایت نمی کنند، جداً پرهیزید .
- برخی برای بر افروختن آتش، شاخه های درختها را شکسته و از آنها استفاده میکنند و یا در کنار درختان و یا داخل بوستانها آتش روشن میکنند، توصیه میشود از انجام این اعمال خودداری شود و از این طریق فضای سبز و محیط زیست را در معرض نابودی قرار ندهید.
- از روشن کردن آتش در جنگل و پارک ها خودداری کنید.
- هرگز از مواد محترقه و منفجره و ترقه و فشفشه دست ساز استفاده نکنید.

**با امید به چهارشنبه سوری زیبا، فرهنگ ساز و بدور
از هر گونه خطر احتمالی و با آرزوی عیدی سرشار
از سرور، همراه با جشنی پر از نشاط و شادمانی**

حبیب اصغری
کارشناس بیماریهای معاونت بهداشتی